DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI
10. Sınıf · Arapça · 5. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Ders 1: Akrabalarım — Akrabalık Kavramları, Sıla-i Rahim İfadeleri ve İsim Tamlaması

Baba ve anne tarafı akrabalık bildiren Arapça kavramları anlamlarıyla kullanır. · Akrabalık ilişkilerini açıklarken isim tamlaması (izafet) ve iyelik zamirlerini kurar. · Sıla-i rahim ve büyüklere saygı değerlerini ifade eden Arapça cümleler oluşturur.

HATIRLAYALIM

- Baba tarafında amca الْعَمُّ (el-amm), hala الْعَمَّةُ (el-ammetü); anne tarafında dayı الْخَالُ (el-hâl), teyze الْخَالَةُ (el-hâletü) kelimesiyle ifade edilir.
- İsim tamlamasında (el-izâfe) ilk kelime olan muzaf el- takısı ve tenvin almaz; ikinci kelime olan muzafun ileyh daima mecrur (esreli) olur.
- Akraba ziyareti صِلَةُ الرَّحِمِ (sılatü'r-rahimi) kavramıyla anlatılır ve 'Ezûru ekâribî' cümlesiyle ifade edilir.

1 EŞLEŞTİRME

Arapça akrabalık kelimelerini Türkçe karşılıklarıyla eşleştiriniz.

BABA VE ANNE TARAFI AKRABALAR (EL-EKÂRİB)

el-Amm	el-Ammetü	el-Hâl	el-Hâletü
Amca (Baba tarafı)	Hala (Baba tarafı)	Dayı (Anne tarafı)	Teyze (Anne tarafı)

- ☐ 1. الْعَمُّ (el-Amm)
- ☐ 2. الْخَالَةُ (el-Hâletü)
- ☐ 3. الْجَدُّ (el-Cedd)
- ☐ 4. الْحَفِيدُ (el-Hafîd)

a) Anne tarafı kız kardeş (Teyze)
b) Baba tarafı erkek kardeş (Amca)
c) Erkek torun
d) Büyükbaba / Dede

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Arapça akrabalık ve izafet kurallarıyla ilgili ifadeleri Doğru/Yanlış olarak belirleyiniz.

KUŞAKLAR ARASI AİLE HALKASI

Üst Kuşak	Orta Kuşak	Alt Kuşak
الجد (Dede)	الأب / الأم	الحفيد (Erkek torun)
الجدة (Nine)	العم / الخال	الحفيدة (Kız torun)

	D	Y
الْأَقَارِبُ (el-ekârib) kelimesi çoğul olup 'akrabalar' anlamına gelir.	☐	☐
İsim tamlamasında ilk kelime olan muzafın başına الـ takısı getirilir.	☐	☐
Annenin erkek kardeşine Arapçada الْخَالُ (el-hâl / dayı) denir.	☐	☐
Muzafun ileyh olan ikinci kelimenin son harekesi daima ötreli (merfu) olur.	☐	☐

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Arapçada 'Babanın erkek kardeşi' (أَخُو الأَبِ) tamlaması hangi akrabalık kavramını karşılar?

BABA TARAFI VE ANNE TARAFI AYRIMI

Baba Tarafı (الأب)	Anne Tarafı (الأم)
العم أخو الأب = (Amca)	الخال أخو الأم = (Dayı)
العمة أخت الأب = (Hala)	الخالة أخت الأم = (Teyze)

Ⓐ الْعَمُّ (Amca)
Ⓑ الْخَالُ (Dayı)
Ⓒ الْجَدُّ (Dede)
Ⓓ الْحَفِيدُ (Torun)

4 KISA CEVAP

Arapçada 'amca oğlu' ve 'teyze kızı' kavramları hangi dil bilgisi yapısıyla kurulur?

İSİM TAMLAMASI (EL-İZÂFE) KURALI

1. Öğe: Muzaf (المضاف)	2. Öğe: Muzafun İleyh
Başına الـ ve sonuna tenvin almaz	Daima mecrur (sonu esreli) olur
Örnek: اِبْنُ / بِنْتُ	Örnek: اِبْنُ الْعَمِّ / بِنْتُ الْخَالَةِ

5 ÇOKTAN SEÇMELİ

Aşağıdaki tamlamalardan hangisinde 'muzaf - muzafun ileyh' kuralı doğru uygulanmıştır?

Ⓐ بِنْتُ الْخَالَةِ (Teyzenin kızı)
Ⓑ الْبِنْتُ الْخَالَةِ (Muzaf el-takılı)
Ⓒ بِنْتٌ الْخَالَةُ (Muzaf tenvinli)
Ⓓ الْبِنْتُ الْخَالَةَ (İki öğe de hatalı)

6 TABLOYU TAMAMLA

Akrabalık kavramları ve izafet açılımları tablosundaki boşlukları tamamlayınız.

Arapça Kavram	İzafet Açılımı	Türkçe Anlamı
العَمَّةُ	أُخْتُ الأَبِ	
الخَالُ		Dayı
اِبْنُ العَمِّ	Amcanın oğlu	
الجَدَّةُ	أُمُّ الأَبِ أَوِ الأُمِّ	

7 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları uygun Arapça kavramlarla tamamlayınız.

sıla-i rahim · el-hâlü · benim · el-ammetü

1. Arapçada akrabaları ziyaret edip bağları korumaya _____ denir.
2. Babanın kız kardeşini ifade etmek için _____ kelimesi kullanılır.
3. Kelimenin sonuna eklenen ـي (yâ) bitişik zamiri _____ anlamı katar.

8 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarından yararlanarak kavramları yazınız ve şifre kelimeyi bulunuz.

Babanın erkek kardeşi (el-amm)

Amca, hala, dayı veya teyze çocuklarının her biri

Sıla-i ___ (Akrabalık bağlarını gözetme)

Babanın veya annenin babası (el-cedd)

Dededen ve nineden sonra gelen birinci kuşak ebeveyn

Babanın kız kardeşi (el-ammetü)

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____

9 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

İslam kültüründe sıla-i rahim (akraba ziyareti) geleneğinin aile ve toplum dayanışmasına katkısını açıklayınız.

DEĞERLERİM: SILA-İ RAHİM BİLİNCİ

Bireysel Kazanç	Toplumsal Kazanç
Büyüklere vefa ve saygı bilinci	Kuşaklar arası kültür aktarımı
Yalnızlık duygusunu önleme	Dayanışma ve yardımlaşma

10 SIRALAMA

Bayram sabahı akraba ziyareti (sıla-i rahim) diyaloğundaki cümleleri anlamlı sıraya diziniz.

SILA-İ RAHİM ZİYARET ADIMLARI

1. Niyet	2. Ziyaret	3. İkram & Hal	4. Hayır Dua
Bayramlaşma hazırlığı	أزور جدي وجدتي	أحترم أقاربي	Aile bağını koruma

- ☐ Bayram sabahı erken kalkıp aile büyükleriyle bayramlaşma
- ☐ Akrabalık bağlarını güçlendirip hayır dualarını alma
- ☐ Dede ve ninenin evini ziyaret ederek ellerini öpme (أَزُورُ جَدِّي)
- ☐ Amca, hala, dayı ve teyzelerin hâl ve hatırını sorma

11 ÇOKTAN SEÇMELİ

'أَزُورُ أَقَارِبِي فِي العِيدِ' cümlesinin doğru Türkçe çevirisi aşağıdakilerden hangisidir?

SILA-İ RAHİM FİİL KALIPLARI

أَزُورُ (Ezûru)	أَحْتَرِمُ (Ahterimu)	أُسَاعِدُ (Üsâidü)
Ziyaret ederim	Saygı duyarım	Yardım ederim
أزور أقاربي	أحترم كبار العائلة	أساعد جدي

Ⓐ Bayramda akrabalarımı ziyaret ederim.

Ⓑ Tatil gününde dedeme mektup yazarım.

Ⓒ Okuldan sonra amcamla kütüphaneye giderim.

Ⓓ Akrabalarıma her zaman hediye alırım.

12 EŞLEŞTİRME

İyelik zamirli akrabalık ifadelerini anlamlarıyla eşleştiriniz.

BİTİŞİK İYELİK ZAMİRLERİ (MUTTASIL)

ـي (-î)	ـكَ (-ke)	ـهُ (-hû)	ـنَا (-nâ)
جَدِّي (Dedem)	خَالُكَ (Dayın)	عَمُّهُ (Amcası)	أَقَارِبُنَا (Akrabamız)

- ☐ 1. جَدِّي (Ceddî)
- ☐ 2. خَالُكَ (Hâlüke)
- ☐ 3. عَمَّتُهُ (Ammetühû)
- ☐ 4. أَقَارِبُنَا (Ekâribünâ)

a) Senin dayın (erkeğe)

b) Onun halası

c) Benim dedem

d) Bizim akrabalarımız